

תפ"ח (חיפה) 14306-06-21 - מדינת ישראל נ' רוני חביש

תפ"ח (חיפה) 14306-06-21 - מדינת ישראל נ' רוני חבישמחוזי חיפה

תפ"ח (חיפה) 14306-06-21

מדינת ישראל

נגד

רוני חביש

באמצעות בא כוחו - עו"ד באסל פלאח

בית המשפט המחוזי בחיפה

[09.07.2025]

לפני הרכב כבוד השופטים: יחיאל ליפשיץ [אב"ד] גלית ציגלר, שמואל מנדלבוים

גזר דין

השופט יחיאל ליפשיץ:

כללי

הנאשם, יליד 1982 ותושב ירכא (להלן: היישוב), הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של רצח "בסיסי" עם יסוד נפשי של כוונה, היא העבירה שיוחסה לו בכתב האישום. הרשעת הנאשם נסובה סביב אירוע טראגי שהתרחש ביום 11.5.21 סמוך לשעה 11:00, אז רצח הנאשם את אחותו - רונית חביש ז"ל, ילידת 1979 (להלן: המנוחה) בעת ששהתה בבית אמה ביישוב, בכך שחבט בראשה וביתר חלקי גופה באמצעות אלה במהלך ויכוח שהתפתח ביניהם. נקבע כי תחילת האלימות הפיזית הייתה כאשר המנוחה דקרה את הנאשם, בעקבות כך הוא יצא אל רכבו שחנה סמוך לפתח הבית, הביא משם אלה ובאמצעותה חבט למוות במנוחה.

במסגרת הכרעת הדין נדחה, בין היתר, תרחיש עובדתי-משפטי אותו העלה הנאשם ולפיו הוא נטל את האלה מתוך הבית וכי הוא זכאי לסייג ההגנה העצמית, וכן נדחתה טענתו החילופית ולפיה יש להרשיעו לכל היותר בעבירה של המתה בנסיבות של אחריות מופחתת.

תמצית הכרעת הדין

בעקבות גירושי המנוחה בחודש יוני 2019, היא חזרה להתגורר בבית אמה בירכא. הנאשם, שהיה אח יחיד ולו 8 אחיות ביניהן המנוחה, הטיל על המנוחה איסורים שונים כגון איסור לצאת את הבית ללא ליווי שלו או של מי מבני משפחתו, איסור על החזקת טלפון סלולארי, ועוד.

ביום האירוע הגיע הנאשם לבית אמו שם שהתה אותה עת המנוחה ושמרה על אחייניתה - תינוקת כבת שנה. אמם של הנאשם והמנוחה לא הייתה אותה עת בבית. הנאשם נכנס לבית ולאחר כרבע שעה יצא מהבית ונסע ברכבו למכולת סמוכה כדי לרכוש מצרכים עבור התינוקת. הנאשם שב לבית בשעה 10:55 ובהמשך לכך התפתח ביניהם ויכוח קולני במהלכו הנאשם אמר למנוחה ש"תסתום את הפה" ואיים עליה שאם לא תעשה כן ירביץ לה. במהלך אותו עימות דקרה המנוחה את הנאשם באמצעות סכין בידו השמאלית ובירכו הימנית. בשלב זה יצא הנאשם מהבית, ניגש אל רכבו שחנה בפתח הבית, נטל משם אלה באורך של כ-80 ס"מ, שב אל הבית ואז היכה את המנוחה באמצעות האלה, פעמים רבות, על ראשה, פניה וגופה. מיד לאחר מכן יצא הנאשם את הבית והזעיק עזרה של עוברי אורח שחלפו במקום.

מותה של המנוחה נגרם כתוצאה מחבלה קלה בעקבות מכת האלה בראשה וכן נגרמו לה חבלות נוספות בראשה, בפניה ובחלקי גוף נוספים. יוער כי כתוצאה מדקירת המנוחה את הנאשם בתחילת האירוע האלים נגרמו לו פצעי דקירה באמה ובזרוע שמאל וכן חתך באורך של כ-6 ס"מ בירך ימין וחתך נוסף באורך של כ-2 ס"מ. פצעיו נתפרו והוא אושפז בבית החולים להשגחה עד למחרת ה - 12.5.21. אשוב ואתייחס בהמשך לפצעי הנאשם. אפנה כעת למספר קטעים מתוך הכרעת הדין אשר מסכמים וממצים את עיקר הדברים:

"אין חולק כי הנאשם לא הגיע לבית האם בבוקר האירוע עם כוונה מוקדמת להתעמת עם המנוחה, וממילא שלא בכוונה לגרום למותה. [...] אניח - בהיעדר ראיות אחרות - כי תיאורו בנוגע לתחילת האירוע האלים הוא נכון. במלים אחרות, אניח כי המנוחה היא זו שתקפה אותו ראשונה והחלה לדקור אותו. העובדה - וכך אני קובע - שבחודשים שלפני כן הנאשם התעמר במנוחה באופן שתואר לעיל, לא הצדיקה את תקיפתו, בוודאי לא באופן כה אלים. משכך, התקיים התנאי הראשון שעניינו "תקיפה שלא כדין". עוד אניח, כי נוכח דקירתו על ידי המנוחה התקיים גם התנאי השני שעניינו קיומה של סכנה מוחשית לפגיעה בחיים.

ואולם, התנאי השלישי שעניינו בתנאי המידיות [...]. גם אם נאמץ את גרסת הנאשם כי חמתה של המנוחה בערה בה והיא זו שהחלה לתקוף אותו באורח פתאומי באמצעות הסכין, בשלב מסוים הנאשם "התנתק" מהמנוחה, יצא מהבית וניגש לרכבו מרחק של מספר מטרים מהבית. משכך, לא נדרשה פעולת הגנה מידית כדי להדוף את התקיפה, שלמעשה הסתיימה ונעצרה בנקודה זו.

הנאשם אמנם טען שחשש שהמנוחה תרדוף אחריו ותנסה להמשיך לתקוף אותו, אך הוא לא טען, למשל, שהמנוחה יצאה מהבית אחריו ובעקבותיו בעת יציאתו לרכב. יתר על כן, דווקא בשל חששו שמא המנוחה תנסה "לרדוף אחריו" היה מצופה ממנו להישאר מחוץ לבית ולהתרחק ככל האפשר, ובטח שלא לשוב לבית כשהוא דקור, מדמם, וחושש שהמנוחה תמשיך לתקוף אותו.

[...]

התנאי החמישי הוא תנאי הנחיצות (הכמותית והאיכותית), עניינו בדרישה שלא ניתן היה להדוף את התקיפה בדרך אחרת פוגענית פחות וכי המעשה היה נחוץ בנסיבות העניין. אחד ממרכיביה העיקריים של דרישת הנחיצות הוא היעדר אלטרנטיבות לשימוש בכוח לשם מניעת התקיפה. בעניינו, קבעתי כי הגם שהמנוחה תקפה את הנאשם בהפתעה, הוא יצא את הבית טרם סיום האירוע וניגש לרכבו בשעה 10:59. במילים אחרות, עצם בחירת הנאשם לגשת לרכב, לקחת את האלה, לשוב לבית ולהכות את המנוחה עד למותה, שוללת את עמידת הנאשם בדרישת הנחיצות. לא רק שבשלב היציאה לרכב בשעה 10:59 כבר לא נדרשה כל תגובה אלימה כאמור לעיל, בוודאי שלא נדרשה אלימות כה קשה וברוטאלית שכללה את הכאת המנוחה פעמים רבות ובעוצמה רבה. בהקשר זה אפנה לעדות הרופאה מהמכון לרפואה משפטית ולדו"ח נתיחת גופתה של המנוחה.

דברים אחרונים אלה מתקשרים לתנאי השישי, הוא תנאי הפרופורציה, שענינו קיומו של יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן לנזק שהיה צפוי מהתקיפה. גם דרישה זו אינה מתקיימת בעניינו. אמנם קטטה אלימה מקשה על בחינת שיקול הדעת כפי שאפשר לעשות לאחר מעשה, והבחירות בסיטואציות שכאלה לא נעשות בתנאים אופטימליים. ועדיין, אזכיר כי הנאשם היכה את המנוחה באמצעות האלה מכות רבות, כאשר עיקר המכות כווננו לעבר ראשה.

[...]

זאת ועוד, עיון בתמונות המנוחה ובחוות דעת הנתיחה מלמדים כי אין מדובר במכות שנעשו לצורך נטרול והפסקת האלימות מצד המנוחה, אלא בסדרה קטלנית וברוטאלית של מכות שחרגה מכל פרופורציה. קשה לראות את מטרת המכות ומספרן בצורה אחרת, והדברים שוללים את דרישת הפרופורציה בעניינו.

עוד נקבע, בהקשר לטיב האלימות שהפעיל הנאשם כלפי המנוחה כי:

"מדובר בחבלות שהיו תוצאה של השבת מלחמה שעה. הדבר נלמד ממספר החבלות; מעוצמתן; ובעיקר ממיקומן בגוף המנוחה. מדובר בחבלות קשות ביותר שגרמו לשברים בעצמות הגולגולת הן בחלק הקדמי של הפנים, אך גם בחלק העליון והאחורי של גולגולתה, באופן שאינו מתיישב כלל ועיקר עם הגנה עצמית או משהו שקרוב לכך. במילים אחרות, האפשרות היחידה בה היכה הנאשם את החלק העליון והאחורי בראשה של המנוחה הייתה כשעמד מעליה ומאחוריה".

תסקירים בנוגע למשפחת המנוחה

שירות המבחן התבקש להכין תסקירים על אודות משפחת המנוחה. המנוחה, בת 42 במותה, הייתה גרושה ואם ל-4 ילדים: שני בנים בגירים כבני 23 ו-21 ושתי בנות קטינות בנות 17 ו-14. ביחס לבנותיה הקטינות של המנוחה, נמסרה מטעם שירות המבחן הודעה כי על רקע אי שיתוף פעולה של הגרוש של המנוחה שהוא אפוטרופוס הקטינות וכן של אחת מהקטינות, לא יהיה ניתן להגיש תסקיר בנדון. גם בניה הבגירים של המנוחה לא שיתפו פעולה עם שירות המבחן. בסיכומי של דבר, לא הוכן תסקיר בנוגע לילדיה של המנוחה.

חלק מאחיותיה של המנוחה, מאידך גיסא, שיתפו פעולה עם שירות המבחן. עם זאת אותן אחיות מסרו על חששן שמא שיתוף פעולה זה יוביל לפגיעה בהן, ולכן לא הובאו בתסקיר פרטיהן והתסקיר שהוכן היה "משותף" ולא התייחס באופן פרטני לכל אחת מהאחיות. בכפוף לאמור לעיל ומשום שממילא אין מקום במסגרת זו לפירוט יתר, אציין כי הובאה לפנינו תחושת אובדן עמוקה, יגון וכאב בעקבות רצח המנוחה. האחיות תיארו כי הנאשם, בתור האח היחיד לצד 7 אחיות, קיבל על עצמו ובגיבוי הוריהן, עד לנישואיהן וגם לאחר מכן, תפקיד "פיקוח" שמטרתו הייתה לוודא שהן תקפדנה לנהוג באופן מסורתי ושמרני לפי אמות המידה שהוא סבר לנכון. תואר כי הנאשם נהג בהקשר זה באופן שתלטני ומטיל אימה. האחיות הרחיבו על חיי המנוחה, שלאחר שסיימה את לימודי התיכון וכן הוסמכה כגננת התחתנה ועברה להתגורר ביישוב אחר, אך המשיכה ושמרה על קשר חם עם אחיותיה. האחיות מסרו על גירושי המנוחה ועל כך שחזרה להתגורר בבית האם, תוך שילדיה נותרו להתגורר עם האב. בתקופה זו הטיל הנאשם על המנוחה הגבלות שונות. תואר כי רצח המנוחה הוביל לפירוק המשפחה - בעוד שלפני כן הן נהגו להיפגש בבית האם, כיום הן מתקשות בכך משום ששם נרצחה המנוחה, והאווירה והיחסים החמים ביניהן ושנבנו לאורך השנים נהרסו עם מות המנוחה. עוד תוארו משקעים ותחושות קשות של תסכול, כעס, אשמה (על כך שלא מנעו את הרצח), בושה ואובדן, המעיבים על היחסים בתוך המשפחה. שירות המבחן העריך כי האחיות מצויות במצוקה רגשית עמוקה ומתמשכת וחוויות האובדן טרם עובדה. עוד צוין כי אבדה לאחיות היכולת להרגיש בטחון ולתת אמון באחר. האחיות ציינו כי אינן מעוניינות בפיצוי כספי מהנאשם.

ראיות הצדדים לעונש

מטעם המאשימה לא הוגשו ראיות לעונש. הנאשם נעדר הרשעות בפלילים.

מטעם הנאשם הוגש תיקו הרפואי של הנאשם משב"ס אליו אתייחס בפרק הדיון והמסקנות, הוגשו מסמכים רפואיים בנוגע למשפחתו הגרעינית, וכן העיד כעד אופי לעונש דודו של הנאשם מצד אביו, מר עאמר חביש. העד מסר כי הוא מכיר את הנאשם כ"בחור טוב", הפנה לבעיות הרפואיות מהן סובלים בני משפחת הנאשם וביקש להקל ככל הניתן בעונש.

תמצית טיעוני הצדדים ודבר הנאשם

המאשימה עמדה על חומרת מעשיו של הנאשם והתוצאה הטראגית והקשה של מות המנוחה. המאשימה הפנתה לכך כי בתקופה בה התגוררה המנוחה בבית אמה ועובר לאירוע התעמר הנאשם במנוחה, בכך שהצר את צעדיה והטיל עליה מגבלות שונות. הודגש כי הדבר היה דווקא בתקופה בה חוותה נתק חלקי מילדיה והיא יחלה לסביבה מגינה ומכילה. המאשימה נתנה, מטבע הדברים, דגש ליום האירוע ול"מרחץ הדמים" - כך תואר האירוע - שהתרחש, שבסיומו נפחה המנוחה את נשמתה, לאחר שהנאשם היכה בה באכזריות באמצעות אלה. נסיבות המקרה מוליכות למתחם, כך נטען, שבין 27 שנות מאסר בפועל ועד מאסר עולם. באשר לקביעת העונש בתוך המתחם לעיל טענה המאשימה שיש להשית על הנאשם מאסר עולם, זאת בעיקר בשל אי קבלת אחריות מלאה על מעשיו. עוד עתרה המאשימה לפיצוי כספי בסכום המרבי לטובת משפחת המנוחה.

מנגד, העלה בא כוח הנאשם כל טענה שיש בה להפחית ככל שניתן מחומרת מעשיו של הנאשם. בהקשר זה הפנתה ההגנה לכך כי חרף התנהלותו של הנאשם כלפיי המנוחה, שבאה לידי ביטוי בקביעת מגבלות שונות על חייה, לא נטען כי הוא נקט כלפיה באליומות פיזית. עוד הפנתה ההגנה לקביעה מרכזית בהכרעת הדין והיא כי מי שנקט תחילה באליומות פיזית הייתה המנוחה, שדקרה באמצעות סכין את הנאשם. זאת ועוד, האלה באמצעותה היכה הנאשם את המנוחה לא הובאה במיוחד לזירה אלא הייתה דרך קבע ברכבו. משכך, מדובר באירוע אליומות שלא הנאשם החל בו; האירוע לא היה מתוכנן; ובמסגרתו הוא זה שהותקף תחילה על ידי המנוחה באמצעות נשק קר. לגבי הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנתה ההגנה לנתוניו של הנאשם וכן לנתונים הנוגעים למשפחתו - לגבי הנאשם, מדובר במי שנפגע בתאונת עבודה בשנת 2019 שגרמה לשבר בחוליות הגב ומאז הוא סובל מהגבלות רפואיות ואף טופל נפשית. האירוע נושא כתב האישום החמיר את מצבו ומאז הוא נעזר בכיסא גלגלים, נתון שהפך את המאסר לקשה מהרגיל. עוד הפנתה ההגנה למצבו הרפואי של אחד מ-3 ילדיו של הנאשם שלקה במחלה קשה ולמצבה הקשה של משפחתו.

בדברי הנאשם טרם העונש (זכות ה"מילה האחרונה") הוא טען כי כאבו הוא עצום והוא זה שהפסיד, כדבריו, את אחותו המנוחה. הנאשם טען כי היזקקותו לכיסא גלגלים קשורה במישרין לפציעתו כתוצאה מדקירת המנוחה. דין ומסקנות

מדובר במקרה טראגי במסגרתו המנוחה, בת 42 שנים בלבד ואם ל-4 ילדים, מצאה את מותה באופן אלים ואכזרי בעקבות התפרצות אלימה מצד הנאשם, שהיה אחיה. בתקופה בה התגוררה המנוחה עם אמה, מעט ומרים היו חייה. לא רק שהיא נאלצה לעזוב את ילדיה ואת מרכז חייה ולשוב לבית אמה, אלא שהייתה נתונה למגבלות ששם עליה הנאשם בהתאם לתפיסותיו השמרניות, שהדגישו את "כבוד המשפחה", כאילו לא הייתה המנוחה אישה בוגרת הזכאית לנהל את חייה כראות עיניה.

יודגש, כי הנאשם לא הואשם בהקשר למגבלות שהטיל על המנוחה ואף לא ייענש בנדון רק משום התנהגותו לעיל, הגם שהיא ראויה לכל גנאי. נתונים אלה הובאו להבהרת הרקע למעשיה של המנוחה באותו יום נורא וכן את הרקע למעשיו של הנאשם, ככל שהם נוגעים לעונש. זאת ועוד, בלתי אפשרי לבחון את האירוע במנותק מהקשר הדברים הכולל.

ביום האירוע, ועל רקע ויכוח מילולי שפרץ בין השניים נטלה המנוחה סכין ודקרה את הנאשם. הנאשם עצמו תיאר בעדותו את התנהגות המנוחה כ"התפוצצות" ("כאילו שהיא מחכה שאני אדבר אתה והיא תתפוצץ עלי ככה הרגשתי") ויש להניח כי התנהגות הנאשם כלפי המנוחה ושתוארה לעיל הייתה ברקע הדברים. אין חולק כי לא היה כל מקום מצד המנוחה לנקוט באלימות כנגד הנאשם, וודאי לא באמצעות נשק קר כפי שעשתה. עם זאת, וזה הדבר החשוב, אין ואסור להסיק מכך כי המנוחה נושאת באחריות כלשהי לאירוע. רחוק מכך. הנאשם הוא האחראי היחיד והבלעדי למעשיו הנוראיים ולתוצאה הטראגית לה גרם. בהכרעת הדין התייחסנו באריכות לטענות הנאשם כי הוא זכאי לחסות תחת סייג ההגנה העצמית ודחינו טענה זו; כך גם נדחתה טענתו כי יש להרשיעו בעבירה של המתה בנסיבות של אחריות מופחתת "בלבד" - אם בחלופת ההתגרות ואם משום חלופת החריגה המועטה מסייג ההגנה העצמית. קבעתי בהקשר זה את הדברים הבאים:

" [...] אשוב ואפנה לקביעתי כי בשלב מסוים חל נתק בין הנאשם לבין המנוחה בשעה 10:59, עם יציאת הנאשם לרכב. הדבר שולל את יסוד ה"תכיפות". במילים אחרות, גם אם הנאשם הופתע ממעשי המנוחה באופן שגרם לו לאבד עשתונות, מעשיו לא בוצעו בתכיפות ישירה למעשי המנוחה. נתק זה אפשר לנאשם פרק זמן מספיק כדי להתקרב ולהפעיל שיקול דעת, אך הוא בחר לשוב לבית ולגמול למנוחה בצורה ברוטאלית ואכזרית. שנית, אני סבור כי בשים לב למכלול נסיבות העניין שיש בתגובת הנאשם ובמעשיו כדי "למתן את אשמו". מדובר כאמור ב"רקמה פתוחה", ובהקשר זה יש לשקלל את כלל הנסיבות הרלוונטיות למקרה. בענייננו, כפי שנקבע אף ביחס לסייג ההגנה העצמית והרלוונטי גם לענייננו כעת, לא התקיים יחס סביר בין ההתגרות הנטענת לבין עוצמת התגובה של הנאשם שפעל ברצף של מהלומות האלה שהוטחה בעוצמה לעבר ראשה של המנוחה, באופן שמאפשר להכיר באחריות מופחתת.

במילים אחרות, עם כל מכה ומכה, הרחיק עצמו הנאשם עוד ועוד מתחולת תנאי סעיף של המתה בנסיבות של אחריות מופחתת.

עם זאת, דחיית טענות הנאשם באשר לעבירת ההמתה בנסיבות של אחריות מופחתת אינה מוליכה למסקנה כי אין להתחשב במעשי המנוחה (קרי דקירת הנאשם), בהקשר לקביעת מתחם העונש בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין. במילים אחרות, דקירת המנוחה את הנאשם מהווה נסיבה המקרה, באופן מדוד, את חומרת מעשיו שכן היא נוגעת למידת האשם שניתן לייחס לו (ור' בנדון הוראות ס' 40ט(א)(5) ו(7) לחוק העונשין). שונה אשמו של מי שתוקף את רעהו, לדוגמה, על רקע ויכוח מילולי סתמי, לבין מי שעושה זאת לאחר שהותקף פיזית ונדקר. אפנה בנדון לע"פ 4149/23 עומאר נ' מדינת ישראל (23.6.2023), שם התייחס בית המשפט העליון ליחס בין הבניית הענישה בהתאם להוראות תיקון 113 לבין עבירת ההמתה בנסיבות של אחריות מופחתת. בין היתר נדונה השאלה האם עבירת ההמתה בנסיבות של אחריות מופחתת מהווה הסדר ממצה, ונקבע בהקשר זה ש "מדובר בשני מישורים נפרדים - בחינת האפשרות להרשיע נאשם בעבירת המתה בנסיבות של אחריות מופחתת לחוד, ובחינת נסיבות ההתגרות והקרבה לסייג בעת קביעת מתחם העונש לחוד". בית המשפט העליון הפנה לכך כי בעבר כבר נקבע שאין מקום להחריג את עבירת הרצח הבסיסית מתחולתו של תיקון 113 (עניין שפק), וצוין כי "יוצא אפוא כי את עונשו של נאשם בעבירת הרצח הבסיסית יש לגזור כפי שנגזרים עונשיהם של נאשמים ביתר העבירות - קרי, תוך קביעת מתחם ענישה בהתחשב בנסיבות המנויות בסעיף 40ט(א), ונסיבות ההתגרות והקרבה לסייג בכללן". עוד נקבע כי עבירת ההמתה בנסיבות של אחריות מופחתת נבחנת בשלב הכרעת הדין בה נבחנת עצם הנשיאה באחריות פלילית, ואילו הנסיבות המקלות שבתיקון 113 נבחנות במסגרת גזירת הדין שם נבחנת מידת אשמתו של הנאשם בהינתן שהוא נושא באחריות פלילית. לסיכום, צוין שם כי "ניתן להתחשב בנסיבות ההתגרות והקרבה לסייג גם כאשר גוזרים את דינו של נאשם שהורשע בעבירת הרצח הבסיסית. זאת, במקרים שבהם יש במצבו הנפשי של הנאשם או בהתגרותו של נפגע העבירה כדי לממן את אשמת הנאשם, גם אם לא בעוצמה שמצדיקה את הרשעתו בעבירה של המתה בנסיבות של אחריות מופחתת. בצד האמור, ההתחשבות תיעשה בצורה מדודה, באופן שנותן את המשקל הראוי לעיקרון ההלימה ולערך קדושת החיים.. " (ההדגשה אינה במקור - י.ל.).

ובהמשך לאמור לעיל, אפנה לפסק הדין אליו אף הפנה בא כוח הנאשם, והוא תפ"ח (מחוזי חיפה) 54414-02-20 מדינת ישראל נ' דינה זלוטניק (4.12.22). באותו מקרה המנוחה והנאשמת בילו יחד בבית המנוחה. בשלב מסוים התפתח בין ויכוח מילולי על רקע רצון הנאשמת להיפגש עם בחור. הנאשמת ירדה לפגוש את הבחור, ולאחר ששבה התפתחה ביניהן תגרה; הנאשמת ביקשה לעזוב את הבית, אך אז המנוחה הביאה סכין מהמטבח ושרטה את הנאשמת בצוואר. בתגובה, הנאשמת הפילה את המנוחה, נטלה לידיה את הסכין שנשמטה מידי המנוחה ואז דקרה אותה למוות. הנאשמת הורשעה, לאחר שמיעת ראיות, ברצח בסיסי בכוונה, היא העבירה שיוחסה לה בכתב האישום. טענת הנאשמת להמתה בנסיבות של אחריות מופחתת נדחתה. עם זאת, בגזר הדין נקבע כי יש משקל מסוים להתגרות המנוחה באופן שמפחית במידת מה את אשמתה ואחריותה של הנאשמת. נקבע מתחם בין 22 ל 25 שנות מאסר, והנאשמת נדונה ל 23 שנות מאסר בפועל. ערעור שהוגש על ידי הנאשמת על חומרת העונש נמחק על ידה בתום הדיון (ע"פ 1312/23).

על רקע האמור לעיל, סבורני כי המתחם שיש לקבוע במקרה דנן נמוך במעט מהמתחם ה"שכיח" הנקבע לרוב בעבירת הרצח ה"בסיסי" בכוונה, מהטעמים שהובאו לעיל. בשורת פסקי דין שניתנו לאחרונה בבית המשפט העליון נקבע כי על פי רוב מתחם הענישה בעבירת רצח בסיס בכוונה ינוע בין 25 שנות מאסר למאסר עולם (ע"פ 6063/21 מדינת ישראל נ' יאסין, פסקה 63 (26.3.2024); ע"פ 6692/23 זלקוב נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (21.7.2024); ע"פ 7645/23 יחיה נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (25.8.2024) להלן: עניין יחיה)). כאמור, דקירת המנוחה את הנאשם אמורה להוליך לטעמי להקלה מסוימת במתחם העונש ההולם, ומטעם זה אציע לחבריי לקבוע את המתחם בין 24 ל-28 שנות מאסר, תוך שאני שב ומדגיש כי אין להסיק מכך שאשמו ואחריותו של הנאשם אינם נמצאים לפתחו ולפתחו בלבד.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, מדובר בנאשם שזו הרשעתו הראשונה בפלילים. עם זאת, נקבע כי כאשר מדובר בעבירת הרצח לא בכל מקרה יש להקנות משקל משמעותי, אם בכלל, לנסיבות כגון העדר עבר פלילי, נטילת אחריות, או לחלופי הזמן מעת ביצוע העבירה (עניין יחיה פסקה 16). עוד נקבע כי בעבירות חמורות ובעבירת הרצח בפרט, יש ליתן משקל נכבד לשיקולי הרתעת הרבים והיחיד (לע"פ 5806/22 מדינת ישראל נ' מוחמד גריפאת, פסקה 21 (20.11.22)), וכי קביעת העונש בתחתית המתחם מחייבת הנמקה מתאימה (ע"פ 4019/23 אבו סרארי נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (12.5.2024)).

בהקשר לנסיבות הנוגעות לקביעת העונש במתחם, הפנה בא כוח הנאשם את תשומת הלב למצבו הרפואי של הנאשם וכן למצב הרפואי של בנו. בהקשר למצבו הרפואי של הנאשם, סוגיה זו עלתה כבר במהלך שמיעת הראיות - אין חולק כי בעקבות תאונת עבודה משנת 2019 נגרם לנאשם שבר בחוליות הגב, מצבו התדרדר והוא טופל מאז במרפאת כאב וכן בפן הנפשי. בנוסף, בחודש 3/20 עבר הנאשם התקף לב וטופל תרופתית גם בהקשר זה. עוד אין מחלוקת כי לדיוני בית המשפט הגיע הנאשם כשהוא יושב על כיסא גלגלים, והגם שעל פני הדברים הוא יכול לקום מהכיסא הדבר גורם לו כאב משמעותי. בא כוח הנאשם טען כי ההיזקקות לכיסא גלגלים היא בעקבות דקירת המנוחה את הנאשם, בגיד רגל שמאל. עם זאת, מהתיעוד הרפואי (ת/157, ת/162, ת/177) עולה כי פציעתו באירוע הייתה שטחית יחסית והוא שוחרר מבית החולים יום לאחריו. גם מתיקו הרפואי של הנאשם בשב"ס שהוגש במסגרת הטיעונים לעונש, לא עולה ממצא מובהק המצביע כי היזקקותו לכיסא גלגלים נובעת במישרין מהדקירה. בכל אופן, וזה הדבר החשוב, אין חולק כי הנאשם סובל משלל מחלות, הוא מוגבל בתנועה ונזקק לכיסא גלגלים. משכך, תקופת מאסרו תהיה קשה ביחס לאסירים אחרים, קל וחומר בשים לב למשך המאסר הצפוי לו בהינתן העבירה בה הורשע (ור' בנדון ס' 40(יא)(1) לחוק העונשין). נוסף על כך, שקלתי את טענות ההגנה בדבר מצבו הרפואי של בנו של הנאשם וכן את יתר הטענות בנוגע למשפחתו. עם זאת, נוכח חומרת מעשיו של הנאשם והעבירה בה הורשע, משקל נתונים אלה לא יהיה משמעותי. באשר לעובדה כי הנאשם בחר לנהל את משפטו - נתון זה לא יביא להחמרה בעונש ולא ישמש לחובתו (סעיף 40(יא)(6) לחוק העונשין), אך ברור גם כי הנאשם אינו ראוי להתחשבות כמי שהכיר באחריותו והתחרט (ר' לדוגמה האמור בע"פ 7211/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.12.2015)).

לעמדת, כלל הנסיבות והנימוקים מצדיקים את מיקום עונשו של הנאשם באמצע המתחם לעיל. באשר לרכיב הפיצוי, המאשימה עתרה לפיצוי כספי מרבי "למשפחת המנוחה" בלי שפירטה בנדון. כאמור לעיל, ילדיה של המנוחה בחרו (ישירות או באמצעות אביהם) שלא לשתף פעולה עם שירות המבחן וזו זכותם. עם זאת והגם שלא הובאו נתונים על אודותיהם, סבורני כי הנאשם, שגזל במעשהו הנפשע את אמם ואת זכותם לגדול לצדה, צריך לשאת בפיצוי, ולו חלקי, שברור שלא יהיה בו כדי להחזיר את הגלגל לאחור או להיטיב באופן מלא את נזקיהם. סוף דבר, אמליץ לחבריי להשית על הנאשם 26 שנות מאסר בפועל; מאסר על תנאי ואת מרב הפיצוי לטובת ילדיה של המנוחה.

י. ליפשיץ, שופט

[אב"ד]

השופטת גלית ציגלר:

מסכימה.

ג. ציגלר, שופטת

השופט שמואל מנדלבוים:

מסכים.

ש. מנדלבום, שופט

הוחלט פה אחד לגזור על הנאשם את רכיבי העונש הבאים:

· 26 שנות מאסר לריצוי בפועל, החל מיום מעצרו -11.5.2021.

· מאסר לתקופה של 12 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו; והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

· פיצוי לטובת 4 ילדי המנוחה בסכום כולל של 258,000 ₪ - שיחולק לארבעה חלקים שווים לפקודת ארבעת ילדיה של המנוחה. הפיצוי ישולם ב 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים כאשר הראשון ביניהם ישולם ביום 1.9.25 ויתרת התשלומים בתחילת כל חודש עוקב. אי תשלום אחד מהתשלומים יעמיד את יתרת הסכום לפירעון מיידי. התשלומים יבוצעו רק באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות. נאסר על הנאשם או מי מטעמו ליצור קשר, במישרין או בעקיפין, עם משפחת המנוחה בהקשר זה. המאשימה תעביר את פרטי ילדי המנוחה למזכירות תוך 30 יום מהיום.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט העליון.

ניתן היום, י"ג תמוז תשפ"ה, 09 יולי 2025, בנוכחות הצדדים.

ש. מנדלבום, שופט

ג. ציגלר, שופטת

י. ליפשיץ, שופט
[אב"ד]